

УДК 339.172

Зарубіжний досвід напрямків розвитку сучасного біржового ринку

Цхададзе Давид

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Дар'я Семенова, к.е.н., доц.

Анотація. В умовах стрімкого розвитку глобалізаційних процесів світової економіки відбуваються суттєві зміни елементів інфраструктури ринку загалом та модифікація біржової торгівлі в системі економічних відносин, зокрема. Світовий біржовий товарний ринок відзначається певною стабільністю та появою нових видів інструментів. Водночас діапазон вітчизняного біржового ринку як елемента інфраструктури ринкової економіки є незначним.

Ключові слова: біржа; інформатизація; ринок; фондові біржі; економіка; глобалізація.

Виклад основного матеріалу.

Сучасний світовий ринок в науковій літературі розглядається як комплексне економічне поняття, що охоплює сферу обміну, економічний простір для обміну активів і послуг, а також систему товарно-грошових взаємовідносин, сформованих під час процесу купівлі та(або) продажу активів [1].

Нині прослідковується тенденція щодо об'єднання міжнародних бірж у світові торговельні майданчики із використанням сучасних технологій біржової торгівлі задля раціоналізації функціонування біржового ринку. Біржі перетворюються на всесвітні осередки укладання деривативів, формування прозорого ціноутворення, трансферту інвестиційного капіталу на інтерконтинентальному рівні [2].

Найбільшу відсоткову частку світової торговельної активності протягом десятка років займає Азіатсько-Тихоокеанський регіон з незначними коливаннями до зменшення від 50% світового обсягу торгів у 2010 році до 45% у 2020 році. Північна Америка займає у структурі друге місце із тенденцією до зменшення на 11 %, у 2010р. з 40% до 29,% світового обсягу торгівлі у 2020р. Протягом 10 років частка світового обсягу торгівлі, що припадає на біржі Латинської Америки коливалась в сторону зростання та в 2020р. збільшилась 6%. Частка світового обсягу торгів Європи протягом 2010-2015 різко зросла на 18%, а в наступні 5 років зменшилась на 6%. У кожній частині світу з'являються нові біржі, які здійснюють біржові операції переважно фінансовими інструментами (рис. 1,2).

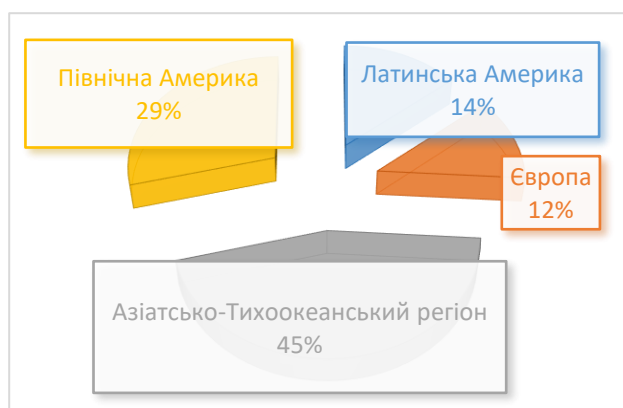

Рис. 1. Структура міжнародного біржового ринку за географічними регіонами

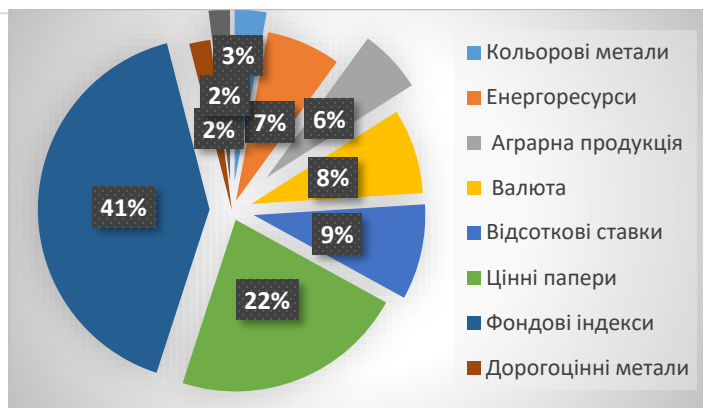

Рис. 2. Структура світової біржової торгівлі, %

Біржова діяльність в Україні помітно відрізняється як в економічному, так і в організаційному аспекті від загальноприйнятих у світі стандартів і правил. До нині товарні біржі в Україні не займають належної позиції, як того вимагають нові економічні умови, так як більшість зареєстрованих бірж в Україні повністю не відповідають класичному поняттю біржі [3]. У класичному розумінні основною сутністю діяльності товарної біржі вбачається забезпечення найвигідніших умов для укладання товарних контрактів. Важливою тенденцією розвитку біржової торгівлі є її глобалізація і загострення конкуренції на цій основі.

Висновки. Прослідкувавши світовий тренд розвитку біржової торгівлі, були визначені наступні тенденції її розвитку: глобалізація та монополізація, експансія на основі лібералізації національної економіки, ускладнення та розширення кола біржових операцій. Важливість біржової торгівлі в розвитку економіки держави та динамічність її змін під дією ряду факторів обумовлюють перспективність та пріоритетність подальших досліджень у даній галузі.

Список використаних джерел.

1. Джусов О.А., Коротун А.С., Поворозник В.О. Фондовий ринок України: сучасний стан, проблеми розвитку та перспективи. Економічний простір. 2012 №32. с.99-108. URL: <http://www.nbu.gov.ua/> (дата звернення 01. 05. 2022).

2. Yavors'ka, V. O, (2017), "Modern tendencies of the world exchange-traded derivatives market development", *Ekonomika i suspil'stvo*, vol. 11, pp. 42-45.

3. Reznik, N. P., (2016), "Features of functioning of the domestic exchange commodity market in modern conditions", *Zbirnyk naukovykh prats' Mizhrehional'noyi Akademiyi Upravlinnya personalom*, vol. 50, pp. 115-118. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npmaup_2016_50 (дата звернення 01. 05. 2022).